

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет інформатики та обчислювальної
техніки Кафедра інформатики та програмної
інженерії

Звіт

з лабораторної роботи № 4 з дисципліни
«Алгоритми та структури даних-1.
Основи алгоритмізації»

«Дослідження арифметичних
циклічних алгоритмів»

Варіант 28

Виконав студент ПІ-11 Сідак Кирил Ігорович
(шифр, прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірів Мартінова Оксана Петрівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

Лабораторна робота №4

Дослідження арифметичних циклічних алгоритмів

Мета – дослідити особливості роботи арифметичних циклів та набутти практичних навичок їх використання під час складання програмних специфікацій.

Індивідуальне завдання:

Варіант 28

Знайти суму цифр заданого натурального числа n .

Постановка задачі

Використовуючи ітераційний цикл для визначення розрядності числа n , знаючи розрядність числа, ітераційний цикл, треба визначити кожен цифру заданого числа та їх суму.

Побудова математичної моделі

Складемо таблицю змінних

Змінна	Тип	Ім'я	Призначення
Задане натуральне число	цілий	n	Вхідне дане
Змінна для визначення розрядності заданого числа	цілий	$temp\_num$	Проміжне дане
Розрядність числа	цілий	$count$	Проміжне дане
Поточна цифра числа	цілий	$digit$	Проміжне дане
Сума цифр числа	цілий	sum_digits	Результат

Використовуючи ітераційний цикл, на кожній його ітерації будемо ділити число $temp\_num$, яке дорівнює заданому натуральному числу n , націло на 10 й інкрементувати $count$, поки воно буде не менше 10. Знаючи розрядність числа, в арифметичному циклі будемо ітеруватися від $count$ до 1 включно. На кожній ітерації будемо обчислювати цифру числа n : $digit = n \div pow(10, i-1)$, де i – ітератор циклу; знаходити число n без вже обчислених цифр: $n = n \bmod pow(10, (i-1))$; та збільшувати sum_digits на $digit$: $sum\_digits = sum\_digits + digit$.

$\div$ – цілочисельне ділення,

mod - знаходження остачі від ділення,

pow() – піднесення до степеня

Розв'язання

Програмні специфікації запишемо у псевдокоді та графічній формі у вигляді блок-схеми.

Крок 1. Визначимо основні дії.

Крок 2. Деталізуємо визначення розрядності числа n.

Крок 3. Деталізуємо обчислення суми цифр числа n.

Псевдокод

Крок 1

Початок

Визначення розрядності числа n.

Обчислення суми цифр числа n.

Кінець

Крок 2

Початок

поки temp_num >= 10 **повторити**

temp_num := temp_num div 10

count := count + 1

все повторити

Обчислення суми цифр числа n.

Кінець

Крок 3

Початок

поки temp_num >= 10 **повторити**

temp_num := temp_num div 10

count := count + 1

все повторити

повторити

для i від count до 1

$\text{digit} := n \text{ div } \text{pow}(10, i-1)$

$\text{sum\_digits} := \text{sum\_digits} + \text{digit}$

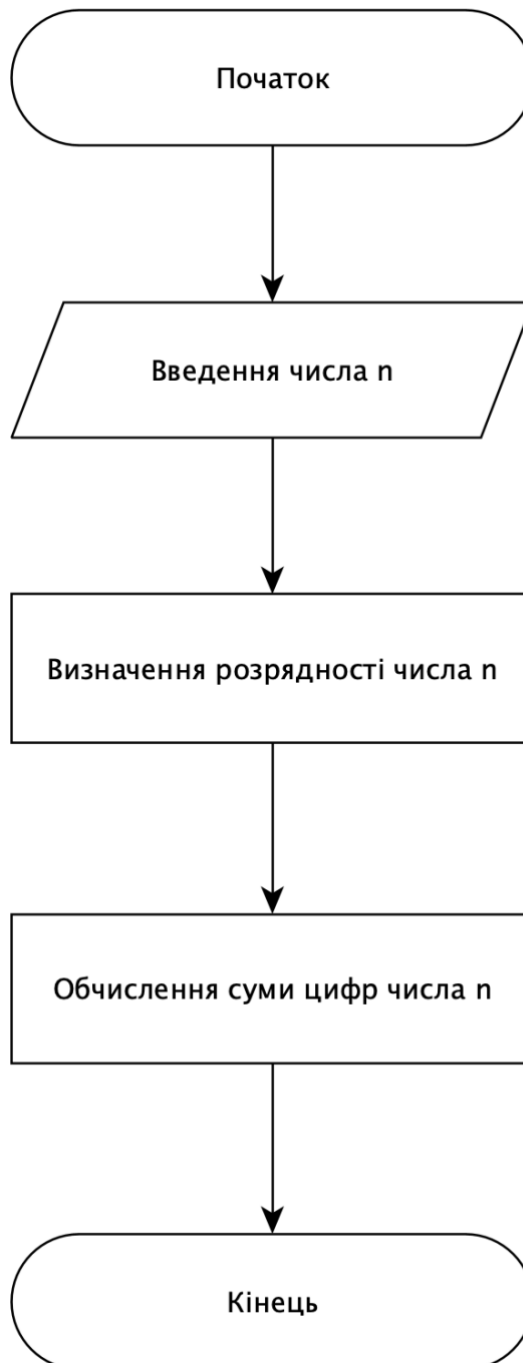
$n := n \text{ mod } \text{pow}(10, i-1)$

все повторити

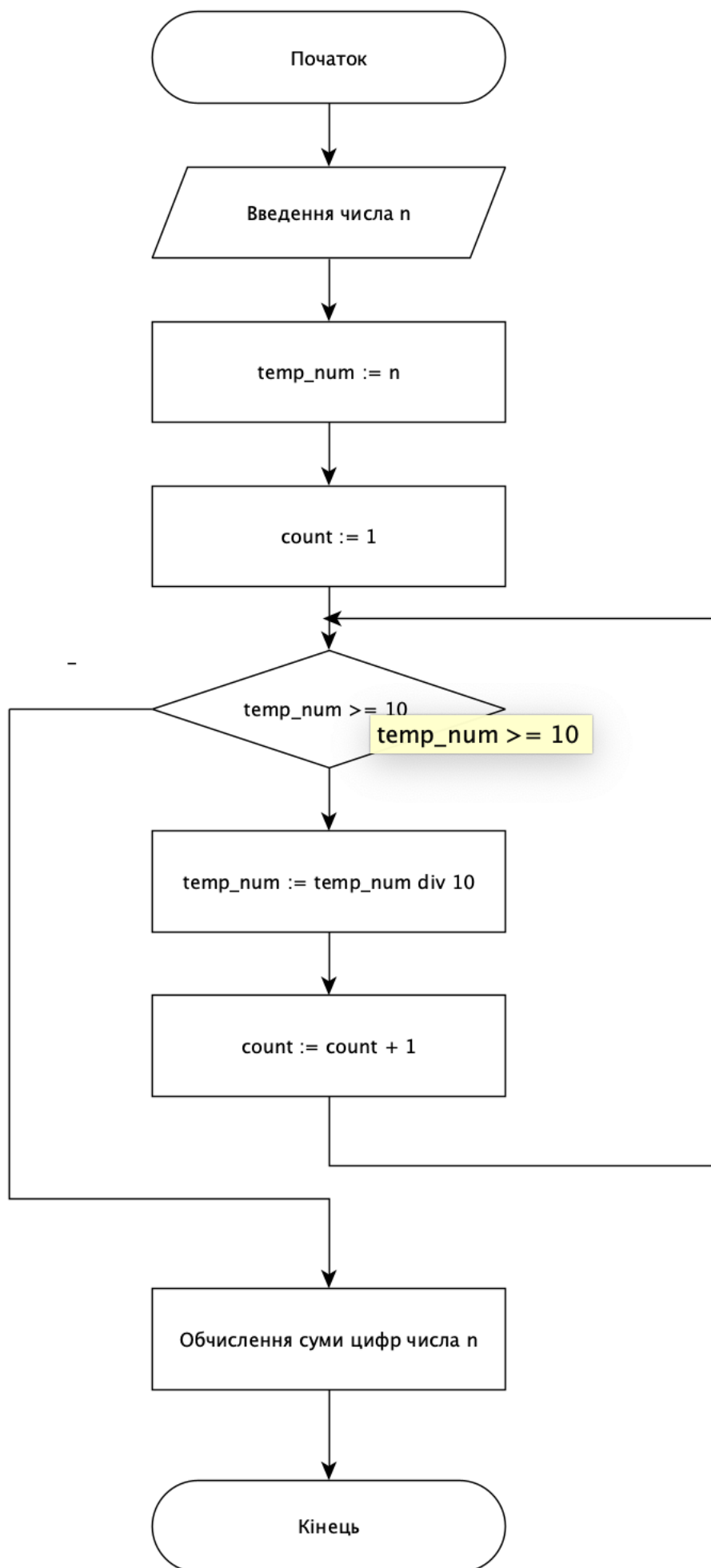
Кінець

Блок-схема

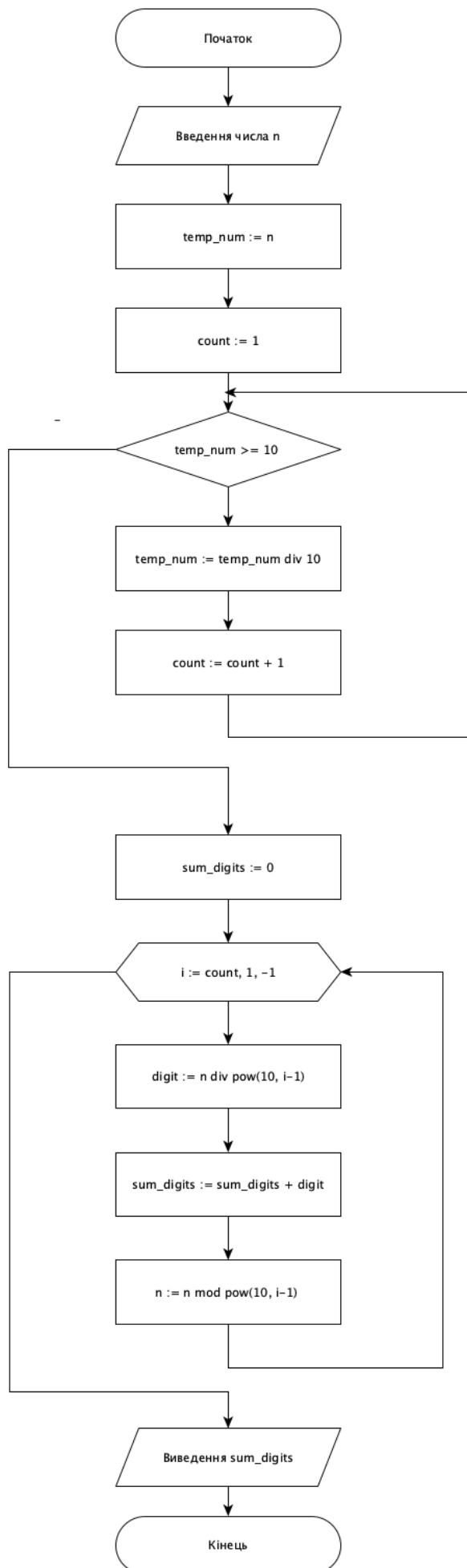
Крок 1

Крок 2

Крок 3

Перевірка

Блок	Дія
	Початок
1	Введення $n = 628$
2	$temp\_num = 628$
3	$count = 1$
4	Після 1 ітерації: $temp\_num = 62$ $count = 2$
5	Після 2 ітерації: $temp\_num = 6$ $count = 3$
6	$sum\_digits = 0$
7	1 ітерація: $i = 3$; $digit = 6$; $sum\_digits = 6$; $n = 28$
8	2 ітерація: $i = 2$; $digit = 2$; $sum\_digits = 8$; $n = 8$
9	3 ітерація: $i = 1$; $digit = 8$; $sum\_digits = 16$; $n = 0$
10	Виведення $sum\_digits = 16$
	Кінець

Висновок

Отже, я дослідив особливості арифметичного циклу та, використавши його на практиці для обчислення суми цифр заданого натурального числа, отримав коректний результат.